

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. O. Laptu
Laptu
Laptu

Din Cluj
On. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

HIRLAP

A timiştorontali törvényes bej. sz. 85. (Dos. No. 934/1938)
Akapította:
Dr. VUCHETICH ENDRÉ
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunităţii Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Kelejten a kedvezőtlenre fordult időjárás ellenére tovább tartanak a súlyos harcok. Bjelgorod körzetéből visszautasított szovjet ellentámadást, Orel keleti és északi térségéből meghiusított szovjet áttörési kísérletet jelentenek. Ez utóbbi harci körzetben német ellentámadások indultak s ezek — mint a legújabb berlini jelentések megállapítják, — eredményesen haladnak előre.

Dél-Sziciliában változatlan hevesseggel folynak a harcok. A német-olasz csapatok a szövetségesek makacs támadásait, melyekben páncélos erők is részt vettek, visszautasították. A cataniai síkságon leszállt szövetséges ejtőernyősöket megsemmisítették.

Berlini katonai körök a szicíliai hadihelyzettel foglalkozva hangsúlyozzák, hogy a szövetségesek elfoglalta területeken nincsenek összefüggő harcok, hanem csak támaszpontok sorozatai s ezek körül folynak a hadműveletek.

Szicília

Az itáliai hadihelyzetre vonatkozóan a *Viața* című bucaresti lap a többi között az *Europapress* algiri jelentését is ismerteti, mely a következőképpen hangzik:

— A hadműveletek színvonaláról érkezett legutóbbi jelentésekből kitűnik, hogy a szövetségesek a tengely ellentámadásait várják Sziciliában. A szövetséges főhadiszállására még egyetlen oly hír sem érkezett, melyből arra lehetne következtetni, hogy megkezdődtek a döntő harcok Sziciliában. Eisenhower tábornok főhadiszállásán — mint ezt a jelentések hangsúlyozzák — csak annyit tudnak, hogy a jövő ellentámadások rendkívül súlyosak lesznek. Főleg Catania vidékén várhatóak nagyon súlyos harcok, mert ott a harcokosik is harcra vehetők. Bármennyire is hevesek a hídfőkért folyó harcok, — mondják a szövetségesek főhadiszállásán — bizonyosra vehető, hogy a jövő nagy harcok rendkívül erőfeszítéseket követelnek majd a brit és amerikai csapatoktól.

Bulgária

A szicíliai szövetséges partraszállás óta a délkelet európai helyzet az eddigénél is fokozottabb mértékben áll a nemzetközi érdeklődés középpontjában. Különösen Bulgária az az ország, melynek magatartását éberan figyelik, ismereteseleg lévén a bolgár államférfiak oly nyilatkozatai, melyek szerint „Szófia nem léphet le az eddig követett útról” (Zahariev kereskedelmi miniszter) és „Bulgária nem csupán Balkán-keretben, hanem sokkal tágabb európai keretben is kész függetlenségét mindenáron megvédeni.” (Filoff miniszterelnök). A Bulgáriát érintő legújabb hírek egyrészt arról számoltak be, hogy csapaterősítéseket küldtek az égei-tengeri partvidékre, másrészt pedig kiemelték a bolgár hadsereg készültségét minden eshetőségre.

A bolgár hadsereg szerepével és eddigi teljesítményével foglalkozott legutóbb Bissinger német haditudósító is, akinek cikkéből a *Nemzetközi Szajtótudósító* berlini jelentése az alábbi érdekes részletet idézi:

— A bolgár csapatok több mint egy éve őrt állanak Délkelet-Európában az ellenséges hatalmak oly kísérleteivel szemben, melyek zavargások és felkelések szítására irányulnak a Balkánon. Szerbia nagy részét, bolgár csapatok tartják megszállva. Dél-Szerbia utatlan vidékein ott láttuk őket, amint teljessé tették a bandák bekerítését, nehézségi szerkesztet rohamozták meg és a német, olasz és horvát kötelékekkel karöltve

Szicília déli részén

Páncélos erőkkel indított támadásokat vertek vissza a tengely csapatai

A harcok változatlan hevesseggel folynak — Főleg Catania vidékén várható nagy küzdelem — jelenti az *Europapress* Algirből

Erős angol-szász repülőkételek Párizs környékét bombázták — Laval belbiztonsági intézkedésekről számolt be a minisztertanácsnak — Giraud tábornok „fontos megbeszélések céljából” Londonba utazik — Újabb ellentétek a szerb és norvát emigránsok között

Oreltől keletre és északra eredményes ellentámadással válaszoltak a németek a Szovjet áttörési kísérleteire

oly sok bandavezér pusztulását idézték elő. Ellenséges részről gyakran azt híresztelték, hogy a bolgár csapatok felgyverzése, technikája, taktikája és vezetősége legjobb esetben az első világháború színvonalán van.

— Mi, német katonák, — folytatja Bissinger — a haditudósító — akik több hónapot bolgár egységek kötelékében töltöttünk, csak megerősíthetjük, hogy a bolgár katona kiképzése sokoldalú és alapos. Nem csupán Szerbiában, hanem egész Bulgáriában a bolgár véderő kardját állandó gyakorlatok élesítik. Természetesen még nem jött el az ideje, hogy a kard élességét a közös ellenségnek is bebizonyítsa. Az ellenség egyelőre csak nyugodtan gnyulódhatik és mosolyog-

hat, mi azonban, akik ismerjük a bolgár katonákat és tisztiket, tudjuk, hogy milyen értéket képvisel a bolgár véderő komoly esetben és milyen harcra készen száll sikkra Európa és hazája védelmében, — írja a német haditudósító.

Giraud

Giraud tábornok amerikai látogatója is kiemelte az Egyesült Államok magatartását a Vichy hatásköre alá nem tartozó franciák ügyét illetően. Giraud amerikai látogatásának ugyanis valóságát tüntető jellege van. Már régóta ismeretes, hogy Giraud tábornokot amerikai részről támogatják De Gaulle tábornokkal szemben s bár De Gaulle, mint az összeomlás utáni idők

ellenállásának képviselője, több franciát tudhat maga mögött, mint Giraud, a tények ereje eül most a gaulleista franciák sem zárhatóknak el. Az algiri szakadár francia kormányzat megalkulása óta Washingtonban került sor első ízben nemzetközi tárgyalásra s erre nem De Gaulle, hanem Giraud kapott meghívást. Ilyenformán elintézték kérdésnek tekinthető — legalább is egy időre — hogy Giraud személyében látják a szövetségesek a francia ügy képviselőjét. Ilyenformán nem kelt meglepetést az sem hogy Giraud tábornokot — a legújabb jelentések szerint — amerikai látogatásának befejezése után, „fontos megbeszélések” céljából Londonba várják. (—r)

Jelentéseink a harcterekről

Bár az időjárási viszonyok rosszabbodtak, tovább tartanak a súlyos harcok keleten

Berlin. A német vezéri főhadiszállás legújabb jelentése szerint a keleti harctereken az időjárási viszonyok rosszabbodása ellenére a súlyos harcok tovább tartanak.

Bjelgorod körzetében egy további ejtőernyős erőcsoporthoz koncentrikus támadással szétverték az ellenségnek újabb, de az előző napokénál gyengébb erőkkel végrehajtott ellentámadásait visszautasították és a Szovjetnek nagy veszteségeket okoztak.

Oreltől keletre és északra a szovjet csapatok tegnap is folytatták páncélosoktól és csatarepülőktől támogatott támadásaikat. A német állások áttörési irányuló szovjet kísérletek véresen meghiusultak. A nyomban megindított német ellentámadások eredményesen haladnak előre.

A nagy csata egész szakaszán tegnap további 336 szovjet páncélosát megsemmisítettek meg, a légiere pedig 70 ellenséges repülőgépet lőtt le.

Szicília déli részén a harcok nem eszökkenő hevesseggel tartanak. Több

Visszavert makacs szövetséges támadások

Róma. (Rador.) Az 1146-ik olasz hadijelentés:

Szicília szigetén a tengelycsapatok az ellenség nyomását helybentartják és az ellenségnek harciokocsikkal támogatott makacs támadásait visszaverték.

A cataniai síkságon földreszállott ejtőernyős osztagokat azonnal megsemmisítették.

Az elmúlt napok harcaiban különösen kitűntette magát a 10-ik bersaglieri ezred a 107-ik partvédő hadosztály és a „Hermann Göring” német hadosztály.

A tengely repülői, de különösen a merész olasz torpedóvető pilóták, akik szerdán ismét négy, összesen 27.000 tonna ürtartalmu ellenséges gőzöst elsüllyesztettek és egy nehéz cirkálót, továbbá két közepes tonnatartalmu gőzöst megromgáltak határozottan részvesznek az elkecsere-dett ütközetben.

helyen az ellenségnek páncélosoktól támogatott támadásait visszaverték és a német-olasz arcvonal mögött földet ért ellenséges ejtőernyős vadászegységeket megsemmisítettek.

A német-olasz légi harci erők az ellenségnek hajótér tekintetében is érzékeny veszteségeket okoztak. Nagyobb számu hadi- és szállítóhajót elsüllyesztettek, vagy megrongáltak.

Erős ellenséges bombázó kötelékek tegnap délelőtt a Párizs körüli területet és északnyugati Franciaország egyes helyeire támadták meg. A lakosságnak veszteségei voltak. Heves légi harcok folyamán a légielhárítás következtében 22 ellenséges repülőgépet, köztük 14 súlyos északamerikai bombázót, lőttek le. 5 német vadászipilógép elveszett.

Az elmúlt éjszaka magánosan haladó ellenséges zavaró repülőgépek a birodalmi északi területe fölé repültek és tervszerűtlenül néhány bombát dobtak le.

Olasz és német bombázó repülőgépek és német vadászipilógék a sziget felett öt Spitfire-mintájú ellenséges repülőgépet pusztítottak el, más két gépet a német aknaszedő hajók légvédelmi ágyúi megsemmisítettek meg.

Ellenséges légi kötelékek Palermo, Messina és Nápoly városára, valamint ez utóbbi környékére dobtak bombát. A támadás a polgári épületekben érzékeny károkat okozott és áldozatokat követelt.

Messina felett hat, egyenként négy motoros ellenséges bombázó repülőgépet lőttek le. Nápoly környékén a légvédelmi ütegek egy ötödik gépet pusztítottak el. A Földközi-tengeren az egyik olasz torpedóvető egy ellenséges torpedóhajót elsüllyesztett.

A hadijelentés kiegészítésül közlik hogy az 1144-ik hadijelentésben említett Torino o elleni légitámadás halálos áldo-

zatának száma időközben 402-re, a sebesülteké 601-re emelkedett.

SZICILIAI LAKOSSÁGNAK ELLENSÉGES MAGATARTÁSA

Buenos Aires. (Stefani). Washing tonból jelentik, hogy Sziciliában az amerikai csapatok a lakosság ellenséges magatartásával találkozott azokon a vidékeken, melyeket elfoglaltak. Több örszemet meggyilkolva találtak. Megjegyzik még, hogy a tengely repülői sok vakmerő mélytámadást intéznek és meglepésszerűen bombázzák az ellenséges célpontokat.

ELSÜLLYESZTETT ELLENSÉGES HAJÓK

Berlin. A szicíliai partraszállás alkalmával a német légiere légi harcban és az ellenséges légvédelmi elhárítással szemben kedden estig 34 szállító hajót és tehergőzöst süllyesztett el, vagy olyan súlyosan megrongált, hogy elvesztésük biztosra vehető. A 34 ellenséges hajó összes tonnatartalma 160.000. A hajók között van két, egyenként háromezer tonnás löszszállító hajó, továbbá egy teljesen korszerű, 5000 tonnás gőzös, amely páncélos kocsiikkal volt megrakva. A hadihajók közül egy rombolót olyan súlyos találat ért, hogy elvesztése kétségtelen. Megromgáltak ezenkívül nagy szállító hajókat, tehergőzöket és különleges hajókat, amelyeken többnyire nagy tüzek támadtak és hosszabb ideig használhatatlanná váltak. A súlyosan megrongált ellenséges hajók 350.000 tonnatartalmuk. A német harcizipilógék eltaláltak 1 csatahajót, 3 cirkálót, 1 rombolót és sok partra szállított csónakot.

AZ ELLENSÉG ERŐINEK MEGSEMMISÍTÉSE A CÉL

Berlin. A keleti harctereken a német csapatok Bjelgorodtól nyugatra, északra és keletre átkaroló mozdulatokat hajtottak végre. A körülzárt szovjet erőcsoporthoz megsemmisítése folyamatban van. Két szovjet lövész-ezredet a német

páncélosok olyan gyorsan fogtak körül, hogy nem maradt lehetőség a menekülésre. Egy nagyobb szovjet páncélos kötelék a körülzárt lövészredek segítségére sietett, de a fegyveres SS-alakulatok feltartóztaták és szétverték őket. Bjelgorodtól északnyugatra a szovjet csapatok ellentámadással próbálkoztak, de vállalkozásukat nagy veszteségek mellett meg kellett szüntetni. A szovjet hadvezetőség kénytelen egész kis tartalékokat is harcba vetni, hogy csapatait a teljes felőről megkímélje.

A keleti harctéren most dúló nagy csaták — mondják Berlinben — nem területnyereségre, hanem az elleneséges erők megsemmisítésére törekvésnek. Mig tavaly az oroszok visszavonulással igyekeztek a veszély elől kitérni, most a német hadvezetőség kikényszerítette, hogy az ellenség harcba bocsátkozzon. Számadatok nem kerültek még nyilvánosságra, de berlini jótájékoztatókatonai helyen kijelentik, hogy a Szovjet veszteségei igen nagyok. Megállapítást nyert, hogy a legutóbbi nagy csatában a Szovjet olyan hadszíjakat vetett harcba, amelyek eddig még nem vettek részt a küzdelemben. Ezek

nek a csapatoknak a harci értéke igen jó és abból a nagy tartalékból származnak, amelyet a szovjet hadvezetőség az Orel és Bjelgorod közötti szakaszon tervezett támadásra gyűjtött össze.

AIX LA CHAPELLE BOMBÁZÁSA

Berlin. (Radór). Julius 14-re virradó éjszaka brit bombavető repülőek heves támadást intéztek Aix la Chapelle, Nagy Károly egykori fővárosa ellen. A lakosságnak veszteségei voltak. Több köz- és magánépület elpusztult. Az első jelentések szerint az ellenség ebben a támadásban 22 repülőgépet veszített.

SZIGORU LÉGVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK AZ ÉSZAKAMERIKAI IPARI VÁROSOKBAN.

Lisszabon. Portugál lapértésülések szerint az Egyesült Államok ipari városaiban, közöttük Newyorkban is, szigorú légvédelmi intézkedéseket fogantatosítottak. Különösen megerősítik a bejso repülőtereket, hogy ilyenformán megakadályozhassák az ellenséges repülőek esetleges romboló cselekményeit.

A politikai arcvonal

Churchill szükségesnek tartja az Atlanti Charta megvalósítására irányuló megbeszéléseket

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálati ügynökség jelentése szerint Churchill miniszterelnök az alsóházban kijelentette, semmi sem indokolja azt, hogy megbeszéléseket kezdjenek az Atlanti-Charta megváltoztatásáról.

A kérdés, amelyre az angol miniszterelnök tagadólag válaszolt, utalt arra, hogy a tényleges helyzetet tekintetbe véve az Atlanti-Chartát az Egyesült Államok kongresszusa nem alknyezte be s az angolok és szövetségeseik számára félo, hogy az atlanti-óceáni meg egyezés egyes szakaszai

nem biztosítanak majd kellő cselekvési szabadságot békefeltételek megállapítására, éppen ezért felmerül a kérdés, — fejezte be az interpelláló angol képviselő —, vajjon nem kellene-e megkezdeni a tárgyalásokat a módosításra.

Egy másik kérdésre, vajjon az Atlanti-Charta nem tartalmaz-e feltétlen kötelezettség-vállalást az Egyesült Államok vagy Nagybritannia számára, Churchill azt válaszolta, hogy az egyezmény nem olyan természetű, hogy ahhoz beikklvezésre, illetve más alkotmányos megerősítésre lenne szükség.

Laval beszámolt a belső rend biztosítására irányuló intézkedésekről

Vichy. (Havas-OFI). Pétain tábornagy, államfő elnökletével a francia kormány tagjai minisztertanácsi ülésen vettek részt. Ez alkalommal Laval miniszterelnök beszámolt a német hatóságokkal folytatott tárgyalásainak eredményeiről, majd ismertette azokat az utasításokat, melyeket a belső rend biztosítása érdekében a megyefőnököknek adott. A minisztertanács ezután közellátási kérdésekkel foglalkozott, majd a Németországban lévő francia hadifoglyoknak munkásokkal való kicserélése újabb részleteit beszélte meg.

ELŐVIGYÁZATOSSÁGI RENDSZÁBÁLYOK DÉL-FRANCIAORSZÁG PARTVIDÉKEN

Zürich. A Tagesanzeiger című svájci lap megerősíti azt a hírt, hogy a délfranciaországi Marseille, Bayonne, Biarritz és Hendaye tartományából a polgári lakosság nagyrészt már elköltöztették. Az intézkedést elővigyázatossági rendszabálynak minősítik s az a célja, hogy esetleges inváziós kísérlet alkalmából a polgári lakosságot megkíméljék. Hír szerint több száz ezer embernek kellett, illetve kell lakhelyét elhagynia.

KILENC SPANYOL KÉPVISELŐT KIZARTAK A NEMZETI TANÁCSBÓL

Madrid. (Stefani). A spanyol falfangisták hivatalos lapja közli annak a kilenc képviselő nevét, akiket kizártak a nemzeti tanácsból.

FRANCIA—TÖRÖK MEGEYÉZÉS HAJÓVASÁRLÁSOK ÜGYEBEN

Ankara. (Stefani). Azok a török-francia tárgyalások, melyek a török kiölkben horgonyzó francia hajók átvételére irányultak, kedvező eredménnyel befejeződtek. A megegyezés aláírására hamarosan sor kerül Vichyben.

GIRAUD TÁBORNOKOT LONDONBA VÁRJÁK

Amszterdam. (DNB). A brit hírközvetítő szolgálat közölte, hogy Giraud tábornok — aki jelenleg Amerikában

tartózkodik — a közeljövöben fontos megbeszélések céljából Londonba utazik.

AZ AMERIKAI SAJTÓ GIRAUD MELLETT FOGLAL ALLAST.

Stockholm. (Stefani). Az észak-amerikai lapok, nyilván fejsó utasításra, állást foglalnak Giraud tábornok mellett és kiemelik, hogy ő a „szabad Franciaország” egyedüli képviselője. A lapok egyuttal bíráló hangon írják De Gaulle tábornokról. Hangoztatják, hogy

Sulyos nézeteltérések az emigráns szerbek és horvátok között

London. (Europapress). A tizenegy nappal ezelőtt megalakult új emigráns jugszláv kormányban újabban sulyos nézeteltérések merültek fel a szerb és horvát miniszterek között.

A nézeteltérés oka az, hogy az új kormány megalakulása után, kiáltványt hozott nyilvánosságra s e kiáltványt a horvátok magukra nézve sérelmesnek találták, mert

Berlin nevelésének mondja azt az állítást, hogy „a szövetséges kormányoknak azt kell tenniük, amit nekik Németország parancsol”

Berlin. A Nemzetközi Sajtótudósító jelentí:

Az ellenséges hírverés kísérleteivel kapcsolatban, amelyek valahogyan kedvezőtlen hangulat akarnak előidézni Németország és szövetségesei között, a Wilhelmstrassen rámutattak a londoni francia bizottság nyilatkozatára, amely különösen jellemző az ellenséges táborban a nagyobb és kisebb szövetségesek egymás közötti viszonyára. Az angolszász sajtó mindig azzal az állítással igyekszik Németország és szövetségesei viszonyát rontani, hogy a szövetséges Nemzetek Németországtól függenek, sőt leigázott helyzetben vannak, — mondották a Wilhelmstrassen.

— A szövetséges kormányoknak állítól az kell tenniük, amit nekik Németország parancsol. Az ilyen állításokkal Németországban nem is foglalkoznak, mert az teljesen fölösleges s ezek az állítások annyira nevelésesek, hogy komolyan sem vehetők, — hangoztatják

A népi műveltség

Társadalmi berendezkedésünknek sulyos hibája a „műveltség” helytelen értelmezése. „Színté meggyőződéssé vált már az a téves hiedelem, hogy az a paraszt, aki nem járt iskolába, tudatlan és műveletlen. A tamált ember többnyire el sem akarja hinni, hogy van olyan népi tudás is, ami nem felülről szállt le a néphez, hanem a nép önmagából termelte vagy ősi hagyományoktól örzi. Tudást közzefogás szerint csak az iskola és könyv nyújthat. Ebből következik, hogy amit a paraszt a gazdaságában nem úgy csinál, ahogy a tan- és szak-könyvekben meg van írva, nem lehet jó. Nem veszik tudomásul, hogy a népi tudást évszázadok, olykor évezredek tapasztalata szentesíti s a paraszt nem butasága miatt maradi, hanem a jól bevált tapasztalatot óvja minden olyan újítástól, amelynek egyelőre még nem látja hasznát vagy jókimenetelét” írja Györfly István, a népi tudomány, sajnos, korán elhunyt kiváló ismerője.

Valóban! Helytelen nevelési beállításknál fogva mi csak az iskolai tudást tartjuk műveltségnek. Pedig eltekintve attól, hogy az iskola még nem egy és ugyanaz a műveltséggel, az iskolai műveltség lehet a műveltségnek egy-ik hajtsa, de nem a kizárólagos műveltség. Mert műveltség a népek is van. Ugyancsak Györfly mondja, hogy a népi műveltségnek nem 8—10 tárgya van, mint az iskolának, hanem százegek száz. Színté csodálatos gazdagságu a nép tudása. „A parasztember a legapróbb részletelig ismeri háziállatait, a talaj-nemeket, az időjárást, tud szerszámot csinálni, házat építeni, halászni, vadászni, állatot tenyészteni, földet művelni, embert, állatot gyógyítani. Ismeri a füvetek, fákat, madarakat, bogarakat és azok természetét, hasznát, kárát (sokszor jobban, mint egy „természettudós”). A nap állásából, a csillagok járásából megmondja az időt. Tud mesélni, dalolni, táncolni, látszani, fanni, szólni, varrni stb.

Figyeljünk csak meg, milyen esetben, szögletes egy-egy falusi ember, ha városiak társaságába kerül. Beszédü-

De Gaulle nincs a helyzet magaslatán és hogy oly politikát folytat, amely a háboru után kompromittálhatja Franciaország és a szövetségesek egymás közötti kapcsolatát.

ket alig érti, értelmi felfogása annyira eltérő az övéktől, hogy alig tudja követni. Témájukhoz nem tud hozzászólni. S erre megvan a vélemény: buta paraszt! De figyeljük meg viszont, hogy mennyivel esetlenebb a városi ember, amikor falura kerül. Neki is idegen a parasztki beszéde, témaköre se nem mer megszólalni, mert érzi, hogy tudása egyszerre semmivé vált, hiszen nem tudja az árpát a buzától megkülönböztetni. Kérdezni is alig mer, mert szégyeli bevallani, hogy azt sem tudja, hogy azt a szerszámot ott a sarokban mire használják! A különbség csak az, hogy a nében sokkal több a tisztességtudás, semhogy az ilyen szegény áldozatot lebutazza, legfeljebb jóindulatan megmagyaráz mindent.

De semmi sem jellemzi jobban a népi műveltség értékét, mint az a tény, hogy a nemzeti műveltség ma eddigi irányának a teljes félredobásával a népi műveltséghez fordul. Régebben semmi sem volt jó, ami a néptől származott s felépítettünk magunknak egy föltünk idegen, idegenektől kölcsönzött műveltséget, aminek haszontalanságát kénytelenek voltunk belátni s ma a népi műveltségben látjuk a nemzeti műveltség újáteremőjét. A népi műveltség láttatta meg velünk azt az igazságot, hogy nem voltunk analfabéták, mert ezredek előtt ismertük a róváírásrt. Művészeitünk ma, a népművészet felkaroláskor új virágzásnak indult. Zenék csak a népzene emlőjén lehetett egyetemes érték. Színpadi művészeitünk a népi dráma hatására lesz igazi művészté (Kós, Tamási). Irodalmunk a néppel való találkozás által válik sajátos irodalomná. Disztóművészeitünk, divatunk, építkezésünk, konyhánk, állattenyésztésünk mind-mind a népi műveltség révén teljednek be, gazdagodnak és válik igazi értéké.

Még az orvostudomány is a népi megfigyelésekben látja egyik nagy segítségét. Az Akadémia pedig vitás esetekben a népnyelvben találja a megoldásokat. Nincs népi műveltség?

KISS BELA

AZ ÚJ ZÁGRÁBI OLASZ KÖVET BEMUTATKOZÁSA

(Zágráb.) Pavelics Ante horvát államvezető fogadta Olaszország új zágrábi követét, Luigi Petrucci-t, aki ez alkalommal beszédet is mondott s az 1941 évi egyezmény szellemében az olasz—horvát kapcsolatok jelentőségét méltatta. (Stefani).

AZ ÚJ LENGYEL EMIGRÁNS KORMÁNY ELNÖKE

London. Az új lengyel emigráns kormány elnökévé Nikolajcsy nevezétki. A kormány új külügyminisztere Romer volt moszkvai lengyel nagykövet.

AMERIKAI CSAPATOK IS RÉSZTVEZNEK INDIA VEDELMEBEN

Róma. (Radór). Auchinleck tábornok az indiai brit erők főparancsnoka az újságírók előtt tett legutóbbi kijelentésben megjegyezte, hogy India védelmére „főleg” amerikai csapatokra bízák s nagyobb létszámú amerikai egységek már meg is érkeztek.

A brit tábornok a félreértések elkerülése végett hozzátette, hogy az indiai angol—amerikai erők főparancsnoka továbbra is é marad; hangsúlyozta, hogy megbízatása „rendkívül nehéz, mert arról van szó, hogy az országot egyidőben megvédjük a kívülről jövő támadások és a belső nemzeti felkeltések ellen.”

A kijelentéshez fűzött magyarázatában s Messaggero című olasz lap azt írja, hogy egy évvel ezelőtt senki sem hitte volna, hogy Indiában, a brit korona gyöngyében és a birodalom szívében, az angolok kénytelenek lettek jelentős létszámú amerikai csapatokat megütni. Világos, hogy Philipps, amerikai nagykövet indiai küldetése nem maradt gyümölcs nélkül — fejeződik be a róma ijelentés.

Uj ellátási államtitkár

București. A hivatalos lapban megjelent kéziratral lemondott Constantin Constantin tábornok helyébe Arbore Ion tábornokot katonai és polgári ellátási államtitkárnak kinevezték. (Rador).

Vihar egy okmány körül

Amszterdam. (DNB). A brit hírszolgálati ügynökség Melbourneból kelteztet jelentése közli, hogy Lowe, az ausztráliai igazságügyi minisztérium egyik vezető tisztviselője megcáfolta azt az állítást, amely szerint a háborús kabinet levéltárából egy nemzetvédelmi jellegű okmány hiányozna. Az okmány nem hiányzik és az állítás időpontjában sem hiányzott — hangsúlyozta Lowe.

A híradás megjegyzi, hogy Curjin ausztráliai miniszterelnök Edward Ward munkaügyi minisztert, aki az okmány eltűnését állította, a parlament összehívésére állásából felfüggesztette.

A kérdéses okmány Észak-Ausztráliának japán megrohanás esetén való kiűrtéséről szól.

Hetedik évébe lépett a japán-kinai viszály

Most július havában telt le a hatodik esztendeje annak, hogy Pekingtől délre, a Marco Polo hídnál megkezdődtek a Kína és Japán közötti ellenségeskedések. Az azóta folyó véres birkózást azonban mégsem lehet a nemzetközi jog szerint háborúnak minősíteni, mert nem előzte meg hadüzenet és Japán a mai napig sem üzent hadat Kinának. Most, hogy a hetedik évébe fordul a fegyveres viszály, japán részről kijelentik: Japán már eleve ügyelt arra, nehogy Napoleon oroszországi sorsa ismétlődjék meg Ázsiában. Ügyelni kellett ugyanis arra, nehogy a hadsereg vállalkozása összeomoljék az óriási térben. Mindezek fölött tehát arra törekedtek, hogy Csangkajseket a külvilágtól teljesen elszigeteljék; ez végre 1943-ban a burmai ut elzárásával meg is történt. Az ezt megelőző nagy siker a mandzsuriai császárság megalakítása volt, amelyhez Belsőmongólia uralkodója önként csatlakozott. A csendesóceáni háború kitörésekor mindkét hadművelet egybeolvadt és most a nagykeletázsiai háború nevet viseli. Közben kialakult a nemzeti Kína, amely immár a nagyzásiai élettér szerves része lett. És ezzel egyelőre be is fejeződtek a nagyoboszabásu kínai hadműveletek. Most a csendesóceáni csata lépett az előtérbe és ennek eredménye dönti majd el a kínai konfliktus elintézését is.

Mossdorf őrnagy a Deutsche Allgemeine Zeitung katonai munkatársa az évfordulóval kapcsolatban azt írja, hogy ezen a hadszíntéren nem folynak ugyan nagyobb szabású hadműveletek, de a japánok annál nagyobb diplomáciai sikereket könyvelhetnek el. A hat év óta tartó küzdelem bizonyos politikai és stratégiai különlegességekkel rendelkezik: ezeknek a különlegességeknek, amelyeknek egyrészt földrajzi, másrészt pedig különféle hadászati háttérrel vannak, tulajdonítható az, hogy alapjában véve lassanként nem is annyira háború, mint csupán viszály lett.

A japánok ezt már 1937-ben, tehát a háború megindulásakor előre látták és ezért nem is japán-kinai háborúról, hanem japán-kinai viszályról beszéltek, amivel azt akarták kifejezésre juttatni, hogy ezt a katonai konfliktust nem lehet korszerű háborúnak tekinteni. A japánok főként politikai célokat tartottak szem előtt és így nem téves az a megállapítás, hogy a kínai hadsérget a legújabb katonai események következtében egyre inkább háttérbe szorult.

A kínaiak által megindított ellenoffenzívának néhány helyi betöréstől eltekintve, nagyobb hadászati jelentősége

A radnai-máriaradnai kegytemplom kriptájában örök nyugvóhelyére helyezték Martzy Mihályt

Radna-Máriaradna. Tompa kondulással szólaltak meg szerdán este az ősi radnai-máriaradnai kegytemplom harangjai. A kegytemplomból P. Fodor Pelbárt szentferencendi házfőnök vezetésével a szerzetesek csoportja fogadta a templom előtt Martzy Mihályt, a bánsági magyarság halottjainak koporsóját. Ide tért meg végső pihenőre, a kegyhelyre, ahol mint a ferenceszárda apostoli szindikusa évtizedeken át fáradozott, dolgozott. A koporsót a kegy-

templommal kapcsolatos Szent Erzsébet-kápolnában ravatalozták fel. A ravatalra koszorút helyeztek a lipovai-lippai népközségi tagozat, valamint a Katolikus Népszövetség ottani tagozata is. Csütörtökön délelőtti átvitték a koporsót a kegytemplomba.

A csütörtöki Szűzanya kegytemplomában, a radnai-máriaradnai kegykép előtt, elől a templomhajójában helyezték el teljes gyász pompával Martzy Mihály koporsóját.

Megérkeznek a Magyar Népközség és a testületek tagjai

Timișoara-Temesvárról csütörtökön a délelőtti vonattal érkeztek meg Radna-Radnára a Magyar Népközség és a különböző testületek képviselői, hogy Martzy Mihály temetésén résztvegyenek. A pályaudvaron Szász Ferenc lipovai-lippai népközségi elnök vezetésével küldöttség fogadta az érkezőket. A fogadó küldöttség tagjai Elekes Gyula református lelkész, Molnár Gyula és Tolnai Ede egyházközségi tanácsag, valamint Balázs Ferenc és Szöllösi István voltak. A fogadtatás után zárt sorokban indultak a testületek képviselői a kegytemplom felé. A temetésre érkeztek:

A Romániai Magyar Népközség képviselőiben Jakabffy Elemér dr. országos alelnök. A bánsági tagozatot Szappanos Gyula alelnök vezetésével Takács Lajos dr. főtitkár, Klemensz József és Cziffra Imre képviselte; a Katolikus Népszövetség részéről Betegh Miklós országos elnök képviselőiben Fodor József dr. jelent meg, a bánsági Magyar Dajosszövetség képviselőiben

Takács Kálmán elnök, a timișoara-temesvári egyházmegyei központ részéről Risztics György dr. vezetésével P. Károly szalvatorianus szerzetes, Aczél Oszkár dr. Gámenczy István pénzügyi igazgató, Kölbög Alajos, Pethő József, valamint Eilhardt Károly katolikus ifjúsági vezető, a Hangya-Szövetség nevében Agátsy János és Szilly Miklós, az ifjúság részéről Hrivnyák Zoltán magyar ifjúsági vezető volt jelen. A timișoara-temesvári Magyar Nőegylet nevében Szappanos Gyuláné elnök, dr. Risztics Györgyné és Mészáros Gyuláné jelent meg. Ott voltak a szociális testvérek, a Katolikus Női Misszió timișoara-temesvári józsefvárosi szervezete részéről Podhorszky Lajosné, Tereba Emilné, Schiff Béláné, Pokorny Lajosné és Richter Gizella. Odvos-Odvosókné Konoply Kálmán dr. az EMGE alelnöke és Lengyel Géza fődbirtokos érkezett a temetésre. Küldöttséggel képviseltette magát az Arany János társaság, a Déli Hirlap és az aradi Havi Szemle.

A temetés

A hirneves bucsujáróhely kegytemplomában időközben megkezdődött a rekviem. A hatalmas templomot teljesen megtöltötte a hívek serege. A községből, valamint a szomszédos Lipova-Lippáról igen sokan jelentek meg Martzy Mihály temetésén. A mélyszégy, szinte gyász hangulata ülte meg a hatalmas templom hajókat.

A rekviemét a Hunedoara-Vajdahunyadról érkezett P. Fodor Pelbárt szentferencendi tartományfőnök mondotta. P. Genszky Jukundán h. házfőnök és P. Varga Irenusz plébános segédletével. A kegyképpel ékesített főtér körül jobbról-balról fehérkarínges papság, Sorakban voltak: Bittenbinder Mátyás plébános (Pancota-Pankota), P.

Blum János szalvatorianus rendi szerzetes (Timișoara-Temesvár), Kienitz Géza dr. pápai kamarás (Aradulnou-Ujarad), Maus Jakab (Santana-Ujszentanna), Pintér András esperesplébános (Zadarlac-Zádorlak), Scheiber Ferenc esperesplébános (Neudorf-Temesújfalú), Siebig Frigyes pápai kamarás (Lipova-Lippa), Schmidt Tibor glogovati-óthalmi káplán, Singer Ferenc (Simandul de jos-Simánd), Stéger Gyula (Varsand-Gyulayarsánd), P. Stöckl Hermenegild radnai-máriaradnai ferencendi rendfőnök, Takács Vince (Socodor-Székudvar).

A lipovai-lippai katolikus népszövetségi énekhar gyzásdalokat énekelt a rekviem alatt. Ennek végzetébe a „Ments meg engem...” kezdetű gyzásdal hangjai mellett a ravatalhoz vonult a papság.

A szentferencendi házfőnök most a gyzásztartást végezte.

A koporsót leemelték a katafalokról és aztán megindult a menet a kriptá felé.

A végső nyugvóhely a Krisztus-szobor alatt...

A radnai-máriaradnai kegytemplom tévében a régi, hirneves kriptá. Sok-sok régi harát nyugszik ebben a kriptában: franciskánusok több nemzedéke. Sok-sok szerzetes, aki Istennek ajánlotta életét s a híveit áldozta fel. A bejáratnál márványba vésett felirat figyelmeztet:

„Itt bent pihennek dicső őseink 1783-tól, R. I. P. — Alj meg, vándor, s térj be ide imádkozni...”

A kriptá háttérében a Krisztus-szobor alatti fülké Martzy Mihálynak végső nyughelye...

Az utolsó beszentelés következett a bogó gyertyafény mellett s az érckoporsót a fülkébe emelték. Mély meghatottsággal állt itt sokáig mindenki.

... Martzy Mihály immár ott pihen végső nyughelyén, a hirneves kegyképpel ékesített kegytemplom alatt, a régi kriptában.

SCHIFF BELA

Hogyan kell eljárni a nyugdíjasoknak hogy illetményüket ujraszámítsák

București. Az 1943 július 11. tehát az új nyugdíjtörvény életbelépte előtt megállapított nyugdíjak összegének ujraszámítására — amelyről már megemlékeztünk — a nyugdíjpénztár a következőket hozza az érdekelt nyugdíjasok tudomására:

A nyugdíjas július 20-tól kezdve attól az adóhivataltól, amelytől illetményét felveszi, kérje az 1-es számú kérvény-ürlapot. A kérvényt töltse ki s nyújtsa be ahhoz a hivatalhoz, amelynek keretében nyugdíjállományba helyezése előtt dolgozott. A kérvény arra szolgál, hogy a hivatal felső hatósága igazolja azt, hogy a nyugdíjas személy tényleges szolgálatából való kiválásakor viselt rangjának és beosztásának most milyen fizetés jár.

A kérvényhez ugyancsak a illetékes

adóhivataltól beszerzett 2-es számú bizonylat-ürlapot mellékelje. Ezt ne töltsse ki; a bizonylatot volt hivatalai hatósága állítja ki és a nyugdíjas megadta címre neki elküldi.

A hivatali hatóságtól megszerzett bizonylatot a nyugdíjas egy kérvénnyel együtt most már a nyugdíjintézethez küldje, kérve nyugdíjának ujraszámítását. Ez utóbbi kérvényhez a nyomtatvány szintén az illetékes adóhivataltól szerezhető be.

Amennyiben a nyugdíjas a volt hivatali hatóságától beszerzett bizonylatból úgy látja, hogy az ebben feltüntetett összegnél többre van joga, a bizonylat kiállításától számított hatvan napon belül fellebbezéssel élhet a nyugdíjpénztár mellett működő különleges bizottsághoz.

Filoff bolgár miniszterelnök jelentést tett szemleutjáról az uralkodónak és a minisztertanácsnak

Szófia. (Rador). Filoff bolgár miniszterelnök és Jozoff közoktatásiügyi miniszter a társaságukban lévő hivatalos személyiségekkel együtt macedóniai körutjukról visszaérkeztek Szófiába.

Szófia. A bolgár távirai iroda jelenti, hogy Filoff miniszterelnök tegnap

kihallgatáson jelent meg Boris királynak és jelentést tett szemleutjáról az uralkodónak.

Szófia. A bolgár távirai iroda jelenti, hogy a bolgár kormány tagjai minisztertanács ülésen vettek részt. Az ülés délután öt órakor kezdődött s éjszaka fél kettőig tartott.

elv, amely szerint epizódokon keresztül lehetetlen megítélni a háború általános képét: a végső katonai döntés a csendesóceáni háború összkimenetelével kapcsolatban fog majd megtörténni.

ANTONESCU MIHAI HELYETTES MINISZTERELNÖK MAGAS PÁPAI KITÜNTETÉSE. (București). XII. Pius pápa Antonescu Mihai helyettes miniszterelnöknek a legnagyobb pápai kitüntetést, a „IX. Pius-rend” nagykeresztjét adományozta. A kitüntetés alkalmából a helyettes miniszterelnök köszönő táviratot intézett Maglione bíboros-államtitkárhoz. (Rador.)

A FINN KOZELLÁTÁSI MINISZTER SVEDORSZÁGBAN. (Helsinki). A finn közellátási miniszter 21 tagú kísérettel egy heti tanulmányutra Svédországba utazott. A finn miniszter aki ellátogat Stockholmba és a nagyobb vidéki városokba, tanulmányozni fogja a közellátást.

A BERLINI MAGANSZÍNHÁZAK A FÓVÁROS KEZELÉSÉBEN. (Europepress.) Berlin városa átvette az összes maganszínházakat. A háború alatt aszínházak iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozott, hogy szükségessé vált a hatósági beavatkozás. A hatósági átvételnek a célja az, hogy a kisebb színházaknak is lehetőséget nyújtsanak teljesítményeik fokozására.

DE GAULLE LAPJA EZUTÁN KAIRÓBAN JELENIK MEG. (Amszterdam). A brit hírközléstudományi szolgálat jelemése szerint De Gaulle lapja, a Le Marseillaise, melynek londoni kiadását továbbra már nem engedélyezték, a jövőben Kairóban jelenik meg. (DNB).

**Koszorúmegváltások
Martzy Mihály emlékére**

A bánsági magyarság szeretete és kegyelme jelleme sok-sok virágot helyezett Martzy Mihály ravatalára. Az elhunyt szerette a virágot, de lelkehez legközelebb az áldozatkészség virágai állottak: a szociális intézmények, amelyeket a bánsági magyarság a maga szerény adományából tart fenn.

Eletében az volt a jelszava, hogy ezeket az intézményeket mindig és minden körülmények között támogatni és erősíteni kell.

Az a felhívás, amelyet Szappanos Gyula, a Magyar Népközösség bánsági tagozatának alelnöke bocsátott ki Martzy Mihály elhunyt alkalmából, teljesen megfelel a megboldogult elnök szándékainak. A népközösségi szociális munkának nyújtandó segítséget azok a koszorúmegváltásra szánt összegek, amelyek diákjaink támogatását szolgálják.

A Déli Hirlap kiadói hivatalához újabban a következő adományok érkeztek:

Katolikus Nőszövetség központja 2000, Katolikus Női Misszió timisoarai-temesvári jőzsefvárosi szervezete 1000, Magyar Népközösség severin-szörény-megyei szervezete 2000, Rieger Vilma 200, Hilt Lajos 1500, resitai-resicabányai népközösségi szervezete 2000, Görlich Lujza 400, Buchwald Gézáné a Magyar Nőegylet detai-dettai tagozata nevében 2000, detai-dettai népközösségi tagozat 2000, katolikus magyar fűgimnázium nevében Obornik Etel 1000 lej.

— Ünnepegy a román ifjúsági munka kiképző táborában, (Bucuresti.) A román ifjúsági munka brezrai kiképző táborában — mint a Rador jelenté — ünnepegy folyt le, amelynek során a kiképző tábor tisztjeit kitüntették. Az ünnepegyen jelen volt Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök, Neagu pénzügyi, Marian földművelésügyi és Enescu munkaügyi miniszter, valamint Palangeanu Emil tábornok, az ifjúsági munka-szervezet vezetője.

— Az ár-kormánybiztosságon ügyosztály létesült az exportált gabona árának megállapítására. (Bucuresti.) Az országos ár-kormánybiztosság kebelében külön ügyosztályt létesítettek, amelynek feladata a külföldre szállítandó gabona árának lejben való megállapítása. (Rador.)

— Nyugdíjasok figyelmébe. A timisoarai-temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közli, hogy a nyugdíjak felemelésével kapcsolatosan a nyugdíjasoknak kérdőnyomtatványt kell kitölteniük. A nyomtatvány július 20-tól kezdve kapható a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán.

— Száz éves tanítónő halála. (Saj. tud.) A Turda-Torda megyei Unirea-Felvinc községben életének századik esztendőjében meghalt özvegy Rácz Józsefne, születési nevén illyefalvai Sára Lidia. Az elhunyt áldásos népművelési pályájának során annak idején első igazgatónője volt a kolozsvári Mária Valéria leánynevelő-otthonnak. Nyugdíjazása után Unirea-Felvinc községben él családjá közeiben. Holttestét a református templomban tartott istentisztelet után nagyszámú gyászoló közönség kísérette ki a református temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték.

— Szabotázs miatt elítélt aradi munkások. A szabotázs törvény — mint ismeretes — büntetés terhe mellett előírja, hogy az alkalmazottak csak a munkaügyi felügyelőség előzetes engedélye alapján hagyhatják el munkahelyüket. Ennek a rendelkezésnek a megsértése miatt több aradi munkás és munkás került legutóbb az aradi törvényszék mellett működő szabotázs bíróság elé, amely Jonas Sofiat, a Ienei-féle nyonida volt alkalmazottját, Eich Henriket, Quartz Ferencet, Lenck Jánost, a „Constructia” vállalat munkásait, valamint Selejan Róziát és Juhász Vilma gyári munkásnőket egy-egy hónapra munkatáborba utalta. A bíróság a munkásnők büntetésének végrehajtását próbaidőre felfüggesztette.

Julius 17, szombat
Róm. kat.: Elek
Protestáns: Elek
Ortodox: Marina

Napkelte: 4 ó 18 p
Napny.: 19 ó 53 p
Napf.: 15 ó 35 p
Felhőld: 13 ó 21 p.

A Déli Hirlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3. Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házhöz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólítások Reclama hirdető-irodában, Metianu-utca 6. Telefon: 17-11.

Vitamindús füvet ajánl emberi tápláléknak egy svéd tudós

Stockholm, Dr. Irgens Petterson svéd tudós éveken át kísérleteket folytatott annak érdekében, hogy villamos szűrő módszerrel konzerválja a fehérje tartalmú zöld takarmányt. E kísérletek során egyben új vitamintartalmú készítményt fedezett fel az emberi táplálkozás céljára is. A fű gyors kiszáritásával — 60—70 fok melegen — ugyanis csaknem teljesen megőrzi vitamintartalmát. Az ilyen

„elektro-szénában” 6 százalék D-vitamin és 20 százalék C-vitamin van. A fentalálkozó megállapítása szerint, ha ezt a szénát liszté őrlik, 30 gramm ilyen liszt fedezi egy ember egész napi C-vitamin szükségletét. A tudós maga is ilyen fűlisztet eszik naponta és meg van győződve arról, hogy nem sokára elterjed az új táplálék használata.

— Tűzfát kapnak a szegénysorsú és munkaképtelen hadirokkantak. (Bucuresti.) A hivatalos lap július 10-i 158. számában megjelent rendeltetvéssel módosították a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva hivatalának (IOV) létesítéséről szóló törvényt. A módosítás kimondja, hogy a szegénysorsú és munkaképtelen hadirokkantak, illetve hátramaradottak, a hadiözvegyek és hadiárva minden évben bizonyos mennyiségű tűzfát és szükség esetén épületfát kapnak az államtól.

— Sibiuiban-Nagyszebenben nem kötelező a padlás gerendáinak bemeréselése. (Saj. tud.) A sibiu-nagyszeben polgármesteri hivatal tudomására adta a nátlajdonosoknak, hogy a padlások gerendáinak és egyéb faalkatrészeinek bemeréselése nem kötelező, azonban az esetleges tüzek elleni védekezés szempontjából tanácsos, hogy a házlajdonosok ezt önként végeztessék. A gyűlény anyagoknak a padlásról való eltávolítása minden körülmények között kötelező.

— Óvakodni kell a gyújtó léggömböktől. A timisoarai-temesvári légvédelmi hatóság közli, hogy az ország különböző részein találtak karacsukból való léggömböket, amelyek gyújtó anyagot tartalmaztak. Az ilyen léggömbök könnyen okoznak tüzet és a mezőn a gabonatermést is veszélyeztetik. Azért mindenkinek kötelessége, mielőtt ilyen gyújtó léggömböt bárhol talál, arról azonnal értesíteni a hatóságokat.

— Hurkanemiek új árai Timisoara-Temesvárott. A közléleti hivatal a hurkanemiek részére a következő új árakat állapította meg: májas-hurka 360, párizsi 320 és debreceni 320 lej kilónként.

— Mely zsidók kaphatnak rendes élelmiszerjegyeket? Timisoara-Temesvár város közléleti hivatala közli, hogy a nemzetgazdasági minisztérium az alábbi felsorolt osztályokba tartozó zsidók részére a nekik kiszolgáltatott áthuzott élelmiszerjegyek helyett teljesjogú, nem áthuzott élelmiszerjegyeket engedélyezett. Ezek az osztályok a következők: 1. Az 1916—1918. és 1941. háborúban elesett zsidók özvegyei és árvai. 2. Zsidók akik a következő érdemrendek valamelyikének birtokában vannak: Steaua Romaniei, a kardokkal és a katonai szalaggal, Coroana Romaniei és Steaua Romaniei csak a kardokkal, Virtutea Militara és a Barbatiei si Credinta a kardokkal. 3. Az 1877 évi háború aggasztányjai. 4. A román hadsereg volt tényleges tisztjei és altisztjei. 5. Zsidók, akiknek egyik szülője tisztja árja. 6. Keresztény elesettek özvegyei és árvai. 7. Házastársak akiknek házastársa tiszta keresztény. 8. Elhalt keresztény románok zsidó vallású özvegyei és árvai. Az érdekeltek jelentkezzenek a közléleti hivatal Lenau-utca 6 szám alatti helyiségében és hozzák magukkal igazoló irataikat.

— Egy évi fogház a hitlen adótisztekn. A timisoarai-temesvári törvényeszk Danciu Gheorghe Forotici-Forotik községbeli volt adóbeszedőt, aki 243.000 lej sikkasztott, egy évi fogházra és 12.000 lej pénzbüntetésre, valamint polgári jogainak 10 évre való elvesztésére ítélte.

— Új fájdalomcsillapító. Az orvostudomány legnagyobb feladatai közé tartozik a fájdalom kiküszöbölése. Sok betegség majdnem megoldhatatlan feladatokat ró az orvosokra — bár az utóbbi évtizedek kutató munkája olyan eredményeket ért el, amelyeket a múlt században még remélni sem mert a tudomány. A legújabb fájdalomcsillapító Dolatin néven ismeretes, állítólag azonban hatással szünteti a legerősebb és legmakacsabb fájdalmakat is, amellyel semmilyen káros mellékhatása nincsen, s így jóval értékesebb, mint az ópium és származékai.

— Pályázati hirdetés. A Bethlen-kollégium előjárósága pályázatot hirdet a tanítóképző intézethez az 1943—44 iskolai évre szükséges következő állásokra: 1. Tanári állásokra: román nyelvi, történelmi, fizika-kémiai, torna, gazdaságtan és kézimunka főszakkal. A főszak mellett bármilyen mellékszakkal, vagy mellékszakkok szerepelhetnek. Pályázhatnak legalább tanári licentia vizsgával és pedagógiai szeminárium; végzettséggel rendelkező tanárok vagy tanárjelöltek. Akik „capacitate” vizsgával is rendelkeznek, azok nyomban rendes tanári alkalmazást nyerhetnek. Javadalmazás megengedés szerint. A mindenkori állami tanári fizetést mint minimumot okvetlenül biztosítjuk. Első sorban protestáns vallású férfiakat alkalmazunk, de ilyenek hiányában nőket és nem protestáns vallásúakat is alkalmazunk. A tanári kötelességeket a fennálló egyházi és állami rendszabályok szabják meg. 2. Igazgatói-titkári állásra. Pályázhatnak legalább középszikolai végzettséggel (érettségi) rendelkező olyan ref. vallású férfiak, esetleg nők is, akik a román nyelvet írásban és szóban kifogástalanul bírják. Akik a gépiráshoz is értenek, előnyben részesülnek. Az állás egy évig csak ideiglenes, a véglegesítésről csak legfeljebb egy, esetleg két vagy több év múltán lehet szó. Javadalmazás a végzettség szerint, megegyezés alapján. 3. Két internatusi segéd-felügyelői állásra. Pályázhatnak legalább érettségivel vagy tanítói oklevéllel rendelkező református vallású férfiak. Fizetés teljes ellátás (lakás, fűtés, világítás és a tanulókkal azonos étkezés és megegyezés szerint) pénzfizetés. Az 1., 2. és 3. állásokra pályázni óhajtottak a Bethlen-kollégium előjárósághoz címzett kérésüket kellően felszerelten. 1943 évi július 31-ig adják be az igazgatósághoz. A kérés mellékeletei között szerepeljenek a születésre, vallásra, családi állapotra, állampolgárságra, katonai helyzetre, tanulmányi végzettségre és az esetleges eddigi szolgálatokra vonatkozó okmányok. Az állások 1943 évi szeptember hó 1-én elfoglalandók. Csefő Sándor, igazgató.

— Fokozzák a gyémánttermelést. A nagy gyémánt-konszernnek együttes igazgatóságai ülésen beszámolókat hangzottak el a világ gyémántpiacának helyzetéről. Felumo módon növekedett a háború kitörése óta az ipari gyémánt fogyasztása, amit azzal magyaráznak, hogy a hadiparban sok gyémántra van szükség. A gyémánt-szindikátus érdekes határozatot hozott: beszüntetik az eddigi szokásban levő karátyszámítást és átírték a gyémánt értékelése és mérése tekintetében a grammszámításra. A szükséglet hatalmas megnövekedése arra bírta a gyémántszindikátust, hogy egyre fokozza a termelést. Megnyitják sorozatosan azokat a gyémántbányákat, amelyeket a háború előtt különböző okokból beszüntettek. Az ékszer-gyémánt terén is fokozódik a kereslet, amely lényegesen meghaladja az átlagos békéresletet. Most a felhagyott bányák újabb üzembőlvezése mellett új gyémántterületek feltárását is tervezik.

— Muzik műsora. Július 16, péntek. Arad Aro: „A becsi vér” (Wily Fritsch, Maria Holst, Hans Moser, Theo Lingen), Corso: „Macaric és a vidám társaság”, Forum: „A riadó” (Karl Martell, Maria von Tansnady, Hilde Sessack, Theodor Loss), Urania: „Kisérlet a kastélyban” (Pat és Patachon). — Timisoara: Apollo: „Az aranyváros” (Kristina Sönderbaum, Paul Klinger), Capitol: „Északi fény” (Hilde Sessack, Renée Deltgen, Ferdinand Marian, Fritz Kampers), Corso: „Minden leány férjhez megy egyszer” (Maria Dervis, Umberto Melnati), Thalia: „Szesélyes várur” (Amadeo Nazari, Lia Silvi).

— Ügyeletlessé gyógyszertárak. Július 16, péntek. Arad: Danciu (Mihai Viteazul-tér), Janka (Regele Ferdinand-ut 25.) — Timisoara-Temesvár: Belváros: dr. Lipea (16 Mai-utca 5), Gyárváros: dr. Sandovici (Dacilor-utca 10), Erzsébetváros: Bianu (Miron Costin-utca 1), Józsefváros: Neurohr (Preyer-utca 1), Mehala: Chioreanu. — Fratelia-Ujkiroda: Panajoth. — Freidorf-Szabadsfal: Eremici. — Július 17, szombat: Sibiu-Nagyszeben: Fabritius.

Ebédlióbutor,

12-személyes, Schlagenwald-féle étkezőkészlet, márkás vitrin-tárgyak és perzsaszőnyegek eladó. Arad, Iosif Vulcan utca, 6. szám, 10 ajtó.

Öreg, nyolcvanvesztendő nő nékem állított be a fogorvoshoz. — Tessék megnézni a fogamat, doktor ur kérem — motyogta, — itt jobbra, fent, a harmadik lyukas. A fogorvos megnézte és megállapította, hogy jobbra fent a harmadik tényleg lyukas. Nem volt nagy a lyuk, a fog még majdnem teljesen ép, de egy kis lyuk volt rajta. Elvett a furóját, néhány percig furta, aztán valami rosszuagu folyadékba mártott vattát tett bele és másnapra felvendelte a néniké. Két héig kezezte a fogat, aztán betömte. A nénike kifizette a honoráriumot és ebben a percben a másik szobában csilingelni kezdett a telefon. A fogorvos átment a másik szobába és miközben telefonoz, a félig nyitott ajtón keresztül látja, hogy a nénike lopva kiveszi szájából az egész felső fogsort, meglepődötten szemügyre veszi a kiünnöben sikerült tömést, aztán a fogsort gyorsan visszateszteli a szájába. A fogorvos letette a kagylót, oda-szaladt hozzá és kétségbeesve csapja össze a kezét. — De, asszonyom — hiszen önnek megfogai vannak! Miért nem mondta meg ezt nekem minnygárt? — Tessék tudni — motyogta a nénike elpirulva, — az ember szégyenli az ilyenest.

AACHEN az ezer esztendő város

Aachen a régi német városok egyik legrégebbike. Több mint ezer éves. Már a rómaiak idejében ismert település volt Aquensis és Aquae Grani néven. Gyógyforrásai már az ókorban is nevezetesek voltak. Ezeket a forrásokat mindenkor sokra becsülték és azért a német kormányok az újabb korban nem engedélyezték, hogy Aachenben és környékén olyan ipartelepek létesüljenek, amelyek a források gyógyerejének ártanának.

Aachen a Rajna-tartományban, a német-belga-holland határtalálkozási fekszik. Székesegyházának alapját, az úgynevezett császárkápolnával, Odo vetette meg. Ezt a kápolnát 805-ben III. Leó pápa szentelte föl. Köréje egyre több kápolna épült és így fejlődött ki az aacheni székesegyház. Az egyes kápolnákat különböző nemzetekről nevezték el. A magyar kápolnában őrizték mindmáig a német uralkodók koronázási kincseit és egyéb drágaságait. 813 és 1531 között az aacheni dómban koronázták meg a német királyokat és császárokat. Több uralkodó, köztük Nagy Károly, alusza az aacheni székesegyházban örök álmát. Nagy Károlynak a városban palotája volt.

A városban rengeteg műemlék és műemléknek nyilvánított régi épület van. Ezek között legszebb a városi tanács háza, amely 1353—1371 között épült és amelyben 35 német uralkodó nyerte el méltóságát, hogy onnan koronázásra a dómba vonuljon.

Az aacheni székesegyházat most 24 gyújtó és több robbanó bomba érte. A kárt egyelőre nem lehetett felbecsülni. Bombatalálat érte a tanácsházat és igen sok műemléket is.

— Valóban hírek egyes miniszterium tisztviselőkről. (Bucuresti.) A nemzetgazdasági miniszterium, mint a Rador jelenti, közleményt adott ki, amelyben rámutat arra, hogy bizonyos személyek azt hiszik, hogy a miniszterium tisztviselői kara anyagi ellenszolgáltatás ellenében szolgáltatot tesz a feleknek. A közlemény hangsúlyozza, hogy az ilyen állítások nem egyebek rágalomnál s felszólítja mindazokat, akikről szolgálatuk ellenében a tisztviselők pénzt kértek, hogy azonnal jelentsék a nemzetgazdasági miniszternek. A miniszterium egyébként intézkedést adott ki, hogy a hozzája intézett kérelmek állásáról közvetítőknél ne nyujtsanak felvilágosítást.

— Mindenki tartson készenlétben ruháit. Timisoara-Temesvár város légvédelmi hivatala felhívja a lakosságot, hogy mindenki tartson készenlétben batyuban ruhát és fehérneműt. Ez arra az esetre szükséges, ha egyes lakásokat esetleges légi támadás elpusztítana.

— Hol kapják cukorjándékaikat azok a személyek, akik nem iratoztak be eddig kereskedőknél? Timisoara-Temesvár város közellátási hivatala intézkedett, hogy azok a személyek, akik élelmiszerjegyüzettel rendelkeznek, azonban eddig semmiéle kereskedőnél nem iratoztak be, hol vehetik át cukorjándékaikat. Ezek a kereskedők a következők: Belváros: Rebholz Jenő (Bratianu-ter 3) és Galgon Gyula (Eugen de Savoya-utca), Gyárvaros: Simiciu és Toaca (Maresal Joffre-utca 4), Jancsó Károly (3 August-utca 29), Merkantil (Traian-ter 2), Colonial Comert (Baruti-utca 1) és Furnica-Hangya-üzlet (Traian-ter 8), Erzsébetváros: Ghita Ioan (Lahovary-ter 1), Józsefváros: Zuzan Gheorghe (Vacarescu-utca 37).

— Rejtélyes halál Fratelia-Ujkisodán. A Timisoara-Temesvár város közvetlen közelében fekvő Fratelia-Ujkisoda község 9. utcájában Szin Mária 51 éves asszonyt az istállóban holtan találták. A fején nagy sebhely éktelenkedik, amely nyilvánvalóan ütéstől származik. A csendőrség feltevése szerint gyilkosság történt és a holttestet azért kelték az istállóba, hogy azt a látszatot keltsék, mintha az asszonyt a ló rugta volna agyon.

Az utolsó lovag

Írta: MIKSZÁTH KALMAN

Vannak még eredeti alakok, akik úgy hátramaradnak, mint a költöző fecskemadarakból összelegyűnő.

Lyen alak Bibith Pál is. Isten nyugosztalja meg a szegény öregot, ha már meghalt volna.

Bevette magát a turócmegyeyi birtokára és sohasem mozdult ki onnan. Se vendéget nem fogadott, s ujságot nem olvasott. sem levelet nem írt, amit neki írtak, nem törte fel, hanem úgy élt ott harminc hosszú éven keresztül, mint egy halott.

Valaha vidám, dahiás fiu volt ő is. Szép leányt vett el feleségül valahol Borsodmegyében, ahol szintén volt egy jól rendezett birtoka. Szegény volt a leány, de gyönyörű, mígylette tőle az egész környék, ő pedig imádta, mint egy szentet.

A szép menyecske tán kacér volt egy kicsit, de nem bűnös. Egyszer elvitte egy kálba s ott valaki azzal dicsekedett, hogy a szép szőke asszony megcsókolta. Meglehet, igaz se volt, vagy ki tudja, milyen felhevült pillanatban tehette. A férjnek, aki véletlenül hallotta a dicsekedést, arcába dúdolt a vér ajkaiha harapott és nem szólt semmit reggelig.

Reggel bepakolta az asszonyt a bricskába és azt mondta neki nagy nyájasan:

— Eredj haza, édes fiam. En nekem el kell utaznom valahova, ki ne mozdulj ott-honról, míg vissza nem térek.

Az asszony arra kérte pirulva, hogy siesen haza, mert... mert ő már hónap hozzáfog ahhoz a nagy munkához — kis főkötőt horgolni. Ahhoz a nagyon édes munkához.

Hozzá is fogott. A férj pedig megvitt azzal a dicsekvő emberrel, össze-vissza szabdalta az ábrázatát, aztán elment és soha sem tért többé vissza.

Várhatta a szép szőke asszony otthon az ablaknál ülve, harminc álló esztendeig.

Azalatt Pál úrból Pali bácsi lett és az a híres bagoly, aki sohase mozdult ki sehova. A szép asszony megpróbált minden utat, hogy kiengesztelje, hogy láthassa, leveleit feltörletlen kapta vissza, üzenetvivőjét be se eresztette az a rideg ember, aki az ország másik végére temette magát.

A kis fiuból, akinek a főkötőket horgolták valamikor, nagy fiu lett. Az is eljött egyszer — de az öreg őt sem sogadta el. Nem akart semmit; sem tudni senkiről.

— En már a kriptában vagyok — azt üzenté — és a kriptában ne nyitogassák elevenek.

Megszakadt minden fonál köztük. Eltek elválva, hirt se hallva egymásról hosszú évekig, talpig fekete ruhában az özegey asszony, megkövült szívvel a megbántott ember, ki a szobájából sem lépett ki.

Hát igazán van olyan seb, amelyik nem gyógyul meg soha többé?

Egyszer azonban, évek mulva, jött a levelek közt egy olyan, amelyiken messziről kiütődött a fekete szegély belülről. A rideg ember elsápadt, de ezt a levelet sem bontotta ki, csak hogy nem is küldte vissza, érezte ő már azt, mi van benne s hogy ninsen kinek visszaküldeni.

A számaözvegy halva fekszik. Mikor besötétedett, behitta az egyetlen bejáratos cselédjét, akivel különben máskor csak az ablakon át beszélgetett.

— Pista fiam! — szólt szomorúan — nyergeld meg a lovamat!

Az bámsz szemekkel tekintett rá s csodálkozva ráta a fejét.

— Nagy utam van. Hazamegyek Borsodba.

— De csak nem lóháton?

— De bizony lóháton megyek, édes fiam. Elment lóháton more patrio. Az utolsó lovag keresztül huzott a falukon s még tán nevétték is a gyermekek utközben, mert bizony már gorbén ült azon a szürke lovon.

Egy hét kellett neki az utazásra. Ejjel ért be a falujába s egyenesen a temetőnek tartott. Ott is a legfrissebb hantoláshoz.

A hold éppen rásütött a barnuló rögökre. Az öreg nemes levette a kalapját. Ősz hajszálait a szellő lengette.

Azután odaszorította öklét a ló nyakához, hogy azt térdelő helyzetbe kényszerítse s lassan suttogta a paripához:

— Kapard meg az urad sirját, édes lovam... mert hátha becsületes asszony volt.

A ló mintha megértette volna a gazda szavait, meghajította mindkét lábát s szeliden bólintott a fejével.

Akkor aztán lassan föltette a kalapját ismét s szép csendesen kiblijogott a temetőből.

A kastély mellett elment nyugodtan. Pedig világos volt az egyik ablak.

Talán a fia olvassat ott most, vagy imádkozik az anyjéért? Hanem a kocsmánál megállapodott. Lovagostorával megzörgette az ablakot.

— Kelj fel, Eliás! Adj egy itce bort!

A zsidó kihozta a boros üveget. A lovag ivott egy kortyot, aztán kiöntötte a többit az utra.

— Itt a palack, árendás. Semmit se fizetek érte, mert tudod meg, hogy a földesurak járt itt.

... Ő maga bizonyosan nem tudta, hogy már nincsenek földesurak!

Sarkantyuba kapta lovát és elvágtatott, mint egy fiatal középkori dalia, hogy kőd előtte, kőd utána.

Legalacsonyabb és legmagasabb bért állapított meg az ár-kormánybiztosság a cukorgyári munkások számára

Bucuresti. A hivatalos lap 154. száma árkormánybiztossági rendeletet közöl, amely új legalacsonyabb és legmagasabb munkabért szab meg a cukorgyárakban foglalkoztatott munkások számára.

A bérszabályozó rendelet a 14 és 18 év közötti lévő nem minősített munkások legalacsonyabb órabért 23 lejben, legmagasabb bért 32 lejben, és ebbe a csoportba tartozó munkásleányokét szintén 23 lejben, illetve 32 lejben állapította meg. A 18. éven felüli munkások bére 35 lej és 51 lej, a munkásnőké 29 és 40 lej között váltakozhatik.

Az ipari munkások csoportjában a 18. éven alóli munkásoknak legkevesebb 37 lej és legtöbb 53 lej, a munkásnőknél 32 lej, illetve 44 lej jár óránként. A 18. éviüket betöltött ipari munkások bére 52 lej, illetve 69 lej, a munkásnőké 38 lej és 48 lej.

A szakmunkások csoportjában a legkisebb órabér 60 lej, legmagasabb 85 lej.

A gyártási időny alatt azok a szakmunkások, akik a rendeletben felsorolt munkásokban működnek, 15 százalékos bértöbbletet tarthatnak igényt. A most megállapított bér a helységek beosztása szerint a második osztályban 8 százalékkal, a harmadik osztályban 12 százalékkal és a negyedik osztályban 20 százalékkal alacsonyabb.

A rendelet a munkaadó részére előírja, hogy minden munkásának, akiknek 14 éven alóli gyermeke van 500 lej pótlékot fizessen havonta; ha a gyermek iskolába jár a pótlékra való jogosultság a 16. évig tart.

A rendelet, amely május 1-i hatállyal lépett életbe, a munkások szerzett jogait nem érinti.

— Befőzési cukor kiadása Timisoara-Temesvárott. A város közellátási hivatala közli, hogy július 19-én kezdődik a befőzési cukor kiadása. Minden keresztény lakos az 1. számú cukorjegy ellenében az a kereskedőnél, akinél beiratkozott, 75 deka cukrot kap. A zsidók az áthuzott 1. sz. cukorjegy ellenében személyenként 40 deka befőzési cukrot kapnak a zsidó kitérő útján. A kereskedők kötelesek július 17-ig a cukormennyiséget a nagykereskedők útján beszerezni. Mindazok a katonai személyek, akik rendes cukorjándékaikat a katonai élelmezési raktár útján kapják, a befőzési cukrot is ott veszi át. A kereskedőknek tilos cukrot kiszolgáltatni olyan személyeknek, akik náluk nincsenek beírva.

— A hentesek kötelesek a husjegyeket beszolgáltatni. Timisoara-Temesvár város közellátási hivatal felhívja a henteseket és mészárosokat, hogy a múlt hónapban a közönségtől a kiszolgáltattott hus és zsir ellenében átvett jegyeket szolgáltatassák be a közellátási hivatalnak a belvárosi Lenau-utca 6. szám alatti helyiségében. Erre azért van szükség, hogy a városi lakosság havi husfogyasztása megállapítható legyen. A zsir- és husjegyeket azok számára szerint 200-as csomagolásban kell beszolgáltatni. A husjegyeket a közellátási hivatal hétfő és szerda kivételével minden hétköznapon veszi át. Azokat a henteseket és mészárosokat, akik ennek a rendelkezésnek nem felelnek meg, megbüntetik.

CORSO-mozi, Arad

— Egyetlen mozgó nyitott tetővel —

tel. 23-64. Előadások 3, 5, 7 és 9 kor Ma! Figyelem!

Mi város is nagy emutatókat játszunk! — Romániában először hozzánk öttek:

Mariano és a udán lárszás

hogy 2 órán keresztül kacsagástól legyen telive a város. 6 órakor matiné 45 lejes egységes helyárak.

Rádió

JULIUS 18. VASÁRNAP

BUCURESTI: 6.55 Hírek, reggeli zene, 9.30 Istentisztelet közvetítése a pátriárkai székesegyházból. 13 Délutáni hangverseny. 13.45 Közlemények. 13.50 Hírek németül. 14 Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek órája. 16 A falu órája. 17 Munkások műsora. 18 Rádióelőfizetők kívánsághangversenye. 18.30 Szórakoztató zene. 19 Válogatott román zeneművek. 19.40 Közlemények. 19.45 Hírek. 20 Könnyű zene. 20.20 Zenekar. 21 Háborus krónika. 22 Hírek, sportesemények. 22.20 Szórakoztató zene.

RADIO MOLDOVA: 9 Istentisztelet

közvetítése. 11.30 Egyházi krónika. 12 Déli hangverseny. 12.30 Indulók. 13 Hírek. 19.15 Hangverseny. 20 Előadás. 21 Hírek 21.15 Zenekar.

BUDAPEST I: 7.45 Zene. 8.30 Hírek. 9 Szórakoztató zene. 10 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Evangélikus istentisztelet. 13.45 Hírek. 14 Hanglemek. 15 Mezőgazdasági előadás. 15.45 Táncezen. 16.30 Hírek magyarul, németül, románul, szlovákul, ruszinul. 17 Népdalok. 17.40 A szellem fegyveréi. 17.55 Előadás Spanyolorszárról. 18.20 Csevegés 18.50 Hírek. 19 Előadás. 20.05 Könnyű zene. 21.40 Hírek. 22 Hanglemek. 25.45 Hírek.

BUDAPEST II: 10 Hanglemek. 12.15 Kamarazene. 15 Zenekar. 18 Hanglemezek. 20 Előadás. 20.20 Énekkarok.

Ma a filmek címe: A

Bécsi vér

Strauss-zene, Willy Frisch, Maria Holst, Hans Moser, Theo Lingnelt

Előadások: 3, 5, 7, 9. — Vasárnap 11:30-kor matiné 30 lejes helyárakkal.

Apróhirdetések

HATSCHÉK-ügynökség, Arad, Carol-körút 17. Távbeszélő: 16-95. Házajánlatok. Összegek ezrekben. — 16.000: főtéri jövedelmei üzletes sarokbérház, külön raktárral. — 8500: korszerű bérvilla, fűtőn, villanegyedben. — 7000: üzl. 50-lakásos bérház. — 5000: belv. üzl. sarokház u. 3-szobás, több lakás. — 4000: hatlakásos. nagykertes, üzletvezetőségénél. — 3500: magánház (beköltözhető) közép-nagy lakással, elő-, fürdőszoba és passzage, csempés mellékhelyiség, terraszok. — 3000: belvárosi bérház-rész. — 2500: megállónál új, 3-szobás, teljes kényelmi villa. — 1900: vasútnál üzl. sarokház 9 bérelménnyel. — 1250: aradul-noui 2-lakásos, nagykertű. — 1150: belv. üzletes sarokház, pince, beépíthető homlokzat, több lakásos. — 650: szerb templomnál négylakásos. (872)

DARÁLÓMALOM eladó. Cim Szatmári József, Comlaus. Arad megye. (142)

HÁZAK, FÖLDEK, szőlők, malmok eladása, vételre, cseréje minden árfokozatban. Hatschek-ügynökség Arad, Carol-körút 17. Telefon 16-95. (576)

HAASZ ügynökségi irodáját Arad, Dr. Petru-utca 3. szám alá helyezte (Földes gyógyszertárnál). Tovább foglalkoznak házak, földek és lakások közvetítésével. Távbeszélő: 22-24. (761)

MŰ-TÖMEST, (stopplást). mű-szővést, nyakkendő-fordítást legszebben, legmegbízhatóbban készítünk. Arad, Avram Iancu-tér 1. első emelet. (149)

ELADÓ teljes hálószoba-butor, heverő, csillár és egyéb háztartási cikk. Arad. Ep. Ciorogariu-utca 15. II. em., 1. ajtó. (829)

HÁZ ELADÓ, egy kétszobás, két egyszobás lakással. Arad, Sava Raicu-u. 36. Megtekinthető a délutáni órákban. (830)

KERESÜNK megbízásból korszerű hálószobákat, ebédlőket, uriszalont, ezüst evőeszközöket, szőnyegeket. Comisio-üzlet, Arad, Dacia-kávéház mellett. (831)

KÖRZÓN elvesztettem egy felpár barna, magas borkesztyűt. Megtaláló jutalomban részesül. Gladys, Episcopiei-utca 24. (832)

FÉRFI vagy nő teljes ellátását és gondozását vállalom. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (853)

FIATALEMBER butorozott szobát teljes ellátást, gondozást keres kertés háztan. Cimeket „10.000” jelígre Reclama-hoz. Arad, Eminescu-u. 4. (846)

KÖNYVTÁRAKAT, főleg korszerű regényeket és jó állapotban lévő férfilitányt veszek. Cimeket: Arad. 18-25 távbeszélő alá kérek. (851)

HÁZMESTERPAR, gyermektelen, falusi asszony, takarításért lakást és fizetést kap. Jelentkezni: Arad, Ep. Gr. Comsa-u. 7, első emelet 3. (849)

HÁZVEZETŐNŐI állást keres magános nő magános férfinél. Vidékre is megy. Arad. Marasesti-utca 52. (848)

ELVESZETT vasárnap délelőtt 9 és 10 óra között Aradon a Moise Nicoara-, Bratianu-, Marasesti-, Victoria-ut, Calea Aurel Vlaicu utszakaszon világos-szürke tavaszi női kabát. Egy szegény tanulóleány tulajdona. Beesületes megtalálót kéri juttassa el Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (847)

RAKTÁRHELYISÉG, száraz kiadó. Új tégla maximális árban eladó. Arad, Aurel Vlaicu-ut 86 (850)

FŐZNI TUDÓ idős bejárónőt azonnal alkalmazok. Arad. Penes Curcanul-u. 16. (852)

Felhívás a zsidókhoz

Felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy a elmentési igazolványok meghosszabbításának utolsó határideje 1943 július 17. Izen határidő után a felmentési igazolványokat nem hosszabbíthatjuk meg, mely elnökünk szombaton délután Bucarestbe utazik. — Centrala Reveller din România, Oficiul Judeean Arad.

CORSO-MOZI előadások 3, 5, 7, 9 kor TELEFON: 38-95

Minden lány férjhez megy egyszer...

A „Két árva” sztárjai vicám szerepben! ONC 72

50-EVEN felülj asszony elmenne félnapra magános uriaszonyhoz. Arad, Iosif Vulcan-utca 5. (853)

MALMOSOK figyelmébe! Hámozógépek koponyét javítom vagy újra öntöm három-napi munkamegszakítás alatt helyben. Darálóköveket raktárról szállítok. Gombár József, Arad, Mihai Viteazul-tér. (854)

VASÁRNAP este szegény árvaléány elvesztett egy frézszinű szvettert. Beesületes megtaláló adja át Reclama-nál. Arad, Eminescu-u. 4. (855)

ELADÓ 6 HP. új, keveset használt Jantó tüzfűtőgép. Megtekinthető Konceskfatelepen, Numa Pompiliu-u. 40, Arad. (853)

GAZDASSZONYI állást keres középkorú, magános jobb nő. elmenne vidékre is. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (857)

KEVESET használt cserépkályhát keresek. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (853)

REGÁTBAN lévő kőbánya részére keresek 3 munkavezetőt és egy pályafelügyelőt. Érdeklődők forduljanak Arad, Gojdu-utca 3 szám, 3. ajtó alá. (859)

SAJTÚJEM részére 9 darab sajtúforma eladó. Arad, Eminescu-utca 10 szám. 1. ajtó. (857)

MOLNÁRCSONAK új, alig használt, eladó. Arad, Nicu Stajerel-utca 24. Este 7 után. (861)

URANIA ujdonság-filmszínház. Arad Tel: 12-32

alrengető név és! Gyermekek és felnőttek ülmje

Pat és Patachon - „Kisérlet a kastélyban”

első bohózatban. Legújabb ONC kiadó.

MOZAIKUS-segédeket azonnali alkalmazunk magas fizetéssel és katonai felemmentéssel. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu-u. 4. (866)

50-EVEN felüli mindenek bejárónót felfogadok. Arad, Sfantul Sava-utca 6/7. szobapalota, első emelet. 9. ajtó. Jelentkezni 3—5-ig. (860)

MŰVELT középkorú asszony idős triember házvezetését vállalja vidéken, vagy beteg-ápolónőnek ajánlkozik. Károly Matild, Arad, Regina Maria-körút 17. (868)

50-EVEN felüli vagy rendezetnek megfelelő bejárónót alkalmazok délelőtre. Cim Reclama-nál. Arad, Eminescu-u. 4. (869)

GIMNÁZISTAKAT pótvizgára előkészít németül és franciául kifogástalanul beszélő egyén. Cimeket Reclama-hoz. Arad, Eminescu-u. 4. (871)

KERESEK „iparhelyiséget” 50—100 négyzetmétereset. iparárammal, Arad területén. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu-u. 4. (863)

ELADÓ 2 méter 20 cm. csucstávu vassztergpad. Arad, Luther-tér 3 szám, Kovács. (864)

80 KAT. HOLD földbirtok, aradi határban, gazdasági felszereléssel. épületekkel. nagy gyümölcsösökkel bérbeadó. Érdeklődni Burza, vaskereskedés, Arad. (151)

4 plusz 2. MÁRKÁS SZUPER-RÁDIO eladó. Megtekinthető délután 2—8 között. Arad, Gen. Coanda-u. 33 szám. (865)

KERESEK megvétel céljából Zenhir-kályhát, jó állapotban lévő. Cim: Lipót, Timisoara. Hermes-u. 14. (5278)

50 KAT. HOLD földbirtok, aradi határban, gazdasági felszereléssel. épületekkel. nagy gyümölcsösökkel bérbeadó. Érdeklődni Burza, vaskereskedés, Arad. (151)

KERESEK megvétel céljából Zenhir-kályhát, jó állapotban lévő. Cim: Lipót, Timisoara. Hermes-u. 14. (5278)

FORUM-MOZI ARAD

Ma! Bemutató! Az idény legizgalmasabb és legvarázslatosabb kalandor-filmje

A RIADÓ

Karl Martell - Marie von Tarnóczy - Fildé Sassak - Theodor Less. Legújabb 71 sz. hirdető

A PANCOTA-I FAIPAR R. T. Aradmegyében, keres asztalos-inasokat, teljes ellátással. Ugyanott felfogadnak asztalos-segédeket jó fizetéssel. Ajánlatokat a következő címre küldjék: Pancota, távbeszélő 4., Timisoaran: Dauerbach, Palace-épületben. (5210)

KERESÜNK ellenőrzési munkák elvégzésére lehetőleg megbízható vasuti nyugdíjast. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (5289)

KITŰNŐ állapotban lévő motorkerékpár eladó. Timisoara, I., Diaconovici Loga-körút. 49. A földszinten. (5290)

FEL hálószoba, világos, puhafából készült, valamint paplan, damasztból készült asztalterítő, szövet. ágygarmitura, függöny eladó. Timisoara, IV., Fröbl-utca 36, II. em. 25. szám. (4240)

ELADÓ kombinált. 2-személyes, sakk hálószoba. rózsaszínű és fehér leány- vagy gyermekszoba, két különböző rekamer, 1 kombinált, egy rendes ebédlő és file futószőnyeg. Interior, Timisoara I., Regele Ferdinand-körút 8, az udvarban. (4239)

KELETI szőnyeg, ezüst 6-személyes, jeles képek, finom különféle stílusú régi butor, kristály- és porcellán-tárgyak nagy választékban. „Interior”. Timisoara I., Regele Ferdinand-körút 8, az udvarban. (4233)

JÖLMEŰ fűszerüzlet elköltözés miatt sürgősen eladó. Érdeklődni Timisoara II., Dorobantilor-u. 23. (5293)

GÉRVAGÓ (rámafűrészt), használt, de jó állapotban levőt sürgősen vennék. Cimeket a timisoarai kiadóhivatalba „Fűrészt” jelígre kérek. (4236)

EGYSZEMÉLYES rekamié, új, korszerű-fényezett (diófurniros), eladó. Megtekinthető 5—8 óra között. Timisoara II., Stefan cel Mare-u. 27, I. em., 2. (5292)

41-es. BARNA-FEHÉR, kombinált férfipipó, szandál-pipó, gyermekruhák, háromkerékű kerékpár, varrógép, fehér, női kabát, női ruhák eladók. Timisoara, Berthelot-körút 2, a kapu alatt. (5277)

RÁDIO, 3 plusz 1 lámpás, 3 hullámhosszra épített, sürgősen eladó. Megtekinthető: Timisoaran, III., Brancoveanu-u. 147/a. (5296)

VÁLLALOM idősebb férfi vagy nő tartását. Teljes ellátást is adok. Timisoara II., O. Icsif-u. 18, 2. ajtó (5280)

JÓBB LEÁNY elhelyezkednék gyermek mellé, vagy jobb háztartásba. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatalba „Gyermekekért” jelígre kérek. (5282)

REDŐNYÖS gyermekkocsi, krémszínű. kifogástalan állapotban lévő, eladó. Cim: Goldstein, Timisoara II., Telegraf-u. 3. (5281)

KERESEK 18-éves fiút raktárosnak vagy üzleti szolgának. Jó fizetést kap. Avram & Co., Timisoara, Negruzzu-u. 2. (5204)

GYERMEKKOCSI jó állapotban lévő, eladó. Timisoara, Fratelia B. VIII. utca 24. (5305)

FÉRFIOLTONYOK, tisztá gyapjuszövetből készülték, fehér nyersselyem- és panama-öltönyök, valamint felöltő eladó. Megtekinthetők naponta 1/2-10-ig. Timisoara V., Martirul Corneianu-u. 10. (5279)

ELADÓ drap santung kosztüm és sötétkék selyemruha. Timisoara III., Hold-u. 7. (5306)

FIATAL napszámot felfogadnak. Timisoara III., Carol-körút 45 (5307)

BEJÁRNÓT felfogadnak azonnal. Jelentkezni 10—1-ig. Timisoara II., 3 August-u. 31, 5 ajtó. (5308)

MINDENES elhelyezkednék azonnal. Timisoara III., Domascanu-u. 48, 5 ajtó. (5309)

TEXTIL-nagykereskedés keres üzlet-helyiséget központban. Lehető mélyszint (szuterén) is. Ajánlatokat „Favorit-Curier” jelígre a timisoarai kiadóhivatalba kérnek. Távbeszélő 20-65. (5310)

C. N. R. épületben, a központban, nagyon jól menő kifőző eladó azonnal, katonai összpontítás miatt. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (5311)

MESTERHEGEDŰ, régi, kitűnő hangú, eladó. Megtekinthető d. e. 9—10 vagy d. u. 2—3-ig. Timisoara III., Iosif Gal-u. 5. II. emelet, 6. (5296)

SZAKÁCSNÓT felfogadnak könnyű háztartásba, Bucurestiba. Jó fizetést adnak. Jelentkezni 8—9-ig Timisoaran, Carlton-szállodában. 14. szobában. (5297)

BUTOROZOTT, szép, napos, kizárólag különbejáratú szobát fürdőszoba-használattal keres I. kerületben értelmiségi foglalkozású (intellektuális) férfi. Nagy házbért fizet. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatalba „Uri” jelígre kérek. (5298)

BEJÁRÓ mindenek szakácsnő elhelyezkednék azonnal vagy augusztus 1-re. Timisoara, Vasile Lupu-u. 8. 4. ajtó. (5299)

NAPSZAMOSOKAT felfogadnak. Cim: Fratii Friedrich S. A., Timisoaran. (5300)

OLCSÓN eladó helyszöke miatt szavatoltan, tisztá, világos ágú, sodronybetéttel és márványlapon éjjeli szekrénnel. Timisoara III., Odobescu-u. 6, 3. ajtó. (5276)

46-ÉVES, 3 nyelvtudással bíró, 12 éve önálló vasöntő-mester elhelyezkednék. Ha csak lehet, felmentéssel. Cim: Geese Péter, Tormac, Timis megye. (5283)

ELADÓ esztergpad, nagy furógép, 1 darab 10 méteres, Transmissio-tárcsa, 1 darab Karborundung-oszidoló, 1 villany-motor, G. H. P. 220 w. 1 csillag-kapcsoló és óra, 139 méter, burkolt villanydrót, és szjak. Cim: Geese Péter, Tormac, Timis megye. (5284)

ELADÓ használt, de jó állapotban lévő, női, fekete téli és átmeneti kabát, női 38-as, barna és kék antilopcipó, valamint férfi részére való 36-os magas cipő. 8—10-éves fiú részére való nadrágok. Cim: Timisoara II., Epure-u. 2, Salamon. (5301)

CSERELNEM szeptember 1-re, Fratelián, egyszobás, teljes, villamos megállónál lévő lakásomat jözsefvárosi vagy erzsébetvárosi egyszobás lakással. Cim a timisoarai kiadóhivatalban. (5302)

MINDENES szakácsnőt azonnalra felfogadnak. Jelentkezni 6 óra után. Lázár. Timisoara III., Odobescu-u. 2. (5303)

SÖTÉTBARNA ebédlő, nem egészen korszerű, két márványlappal, valamint 38—39-es. sötétkék divatos női antilopcipó eladó. Timisoara II., Badea Cartan-u. 11, 4. ajtó. (5295)

ELADÓK Ady, valamint Kiss József összes versei és különféle könyvek. Timisoara I., V. Alexandri-u. 7. II. 26. (5288)

EGYEDŰLÁLLÓ nő részére keresek tisztá, szép, butorozott szobát. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatalba „Uri hely” jelígre kérek. (5289)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobát, fürdőszoba-használattal keresek. Ajánlatokat a timisoarai kiadóhivatalba „Belváros” jelígre kérek. (5287)